

Vargyasi legid. báró Daniel Gábor.

Az E. M. E. csak nem rég kereste föl meleg üdvözlétével, mint legrégebb alapító tagját s törekvései buzgó és önzetlen támogatóját. Akkor kilenczvenedik évét töltötte be. Most nemes emlékének áldozunk, mert ez év februárius 6-án meghalt. Változatos, gazdag pályája volt és sokoldalú közéleti szereplése után mindenütt maradt nyomában valami emlék vagy alkotás, a mely túléli életét, maradandóvá teszi emlékét és példát nyújt. Volt kancellista, országgyűlési követ, székely főkirálybíró és főispán. Szerepelt és szavának súlya volt a községházától a főrendiházig. A magyar unitárius egyháznak közel félszázadig volt főgondnoka. Családja az ő hosszú és értékes közéleti munkássága alapján emelkedett most már harmadszor a magyar bárói méltóságra. Előkelő erdélyi nagyr volt, tele szívjósággal. Egyformán bölcs vezető és fáradhatatlan, példaadó munkás. Egy darab költözött el vele a Mikó Imre gróf és kortársai zajtalanul, de sokat dolgozó, igénytelen, szerény, igazi nemes erdélyi magyar szelleméből.

Legidősebb b. Daniel Gábor mindenkor lelkes támogatója és buzgó munkása volt minden magyar művelődési törekvésnek. Ez hozta őt egyesületünk születésekor az E. M. E.-be is, melynek 1859-ben alapító tagja lett s már az első szervezéskor elvállalta Baróth vidékére az *egyesületi megbizott* teendőit. Ma alig tudjuk, hogy a megbizott akkor mi volt. Összekötő kapocs az E. M. E. elnöksége, választmánya és a vidék érdeklődő közönsége közt. Olyan bizalmi férfiú, a ki a maga vidékén litkari, pénztárosi, sőt pénzbeszedői, némileg ügyészi és ezen kívül postakézbesítői feladatokat végzett. Vidékenként rendszerint mindenütt a társadalom előkelőbb, vezető emberei vállalkoztak e munkakör betöltésére, hogy a magyarság és a művelődés ügyének szolgálatot tehessenek és egyéni súlyukkal hassanak. Daniel Gábor 1860-ban ilyen minőségében több mint harmincz alapító és részvényes tagot szerzett s ezenkívül 65 adakozótól 86 forintot és 31 darab ezüst és rézpenzt küldött be az E. M. E.-nek. Kézbesítette a tagsági okleveleket, az E. M. E. felszólításait, évi tudósítását, évkönyveit, naptárát; beszedte és beküldte a tagsági díjakat és aján-

dékokat. Öt évig végezte ezt a terhes, aprólékos és szinte kicsinyes munkát s boldog volt, midőn azt írhatta, hogy a múzeum eszméjét jóformán minden számbavehető ember támogatja valamivel. Mikor 1865-ben főkirálybíró lett s Székelyudvarhelyre kellett költöznie, akkor is lemondása előtt még megfelelő ügybuzgó utódról gondoskodott az E. M. E. részére s a legelső volt Erdélyben, a ki a vargyasi birtokán lévő kerek halmok fölásatására 1875-ben ingyen munkaerő mellett meghívta az Erdélyi Múzeumot.

Sokoldalú közéleti tevékenysége mellett kora ifjúságától fogva szívesen és sokat dolgozott, mint kutató és író is. A *Történelmi kalászatok*, majd családja történetének *okmánytárai* kiadásával és nagymultú családja történetének feldolgozásával a történetírásnak becses szolgálatot tett. Egy levele alapján főlemlítjük kéziratban levő munkáit.

1. Kivonatok fiatalkori olvasmányaiból. 1 kötet. — 2. Útinapló franciaországi utazásából, 1843. 1 kötet. — 3. Útinapló Lombardiában és Velenczében tett utazásáról, 1846. 1 kötet. — 4. Önéletleírása, okmánytárral. 1 kötet. — 5. Főkirálybírói és főispáni működése. 2 kötet, terjedelmes okmánytárral. — 6. Egyházi téren folytatott működése, 1 kötet, terjedelmes okmánytárral. — 7. Családi album, ama családok czímereivel, melyekkel családja házassági összeköttetésben volt és van; leszármazási táblákkal.

Az a szeretet, a melyet Egyesületünk és törekvéseink iránt állandóan tanúsított örök emléket állított neki szívünkben. Áldott emléke szép, példája élni fog köztünk.

K. L.